Bájkkeavijssa NuorttaSállto

Rasista s

"..... Jeg tror, Lappen er omtrent uimodtagelig for det, vi kalder høiere Kultur, altsaa den Kultur, hvorpaa vi nu lever. Han har, saavidt jeg kan skjønne, ikke Betingelser for at danne ordnet Samfundsliv for Flid, Regelbundethed, og en vis Disciplin i alle forholde, som tilhører alt høiere Samfundsliv." Olaf Holm i "Kvinnelige Missions Arbeidere" 1907

- jali ájgenisá máná?

Tæksta:

Børge Strandskog

Jårggålibme:

Divte Media AS

/ I dar Kintel

Åvdep biejve ásadij Árran julevsáme guovdásj tiebmáiehkedav Olaf Holma ja Knut Hamsuna birra ja sunnu miellaguottoj sámijda ja gåktu sámij birra tjálijga. Geldulasj sjattaj – ja moadda vuojno. Lijga girjjetjálleguovtes rasista jali dåssju ájgenisá máná?

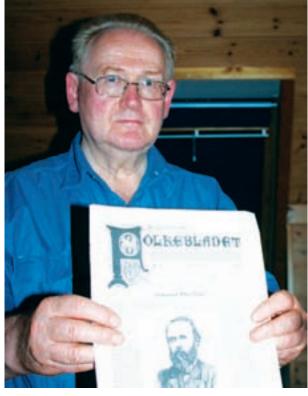

Anne Kalstad Mikkelsen. Gåvvå: ØYVIND A. OLSEN

- Oasse dassta majt Holm tjállá sámij birra, le muv mielas sieldes. Sierraláhkáj gå usjudallap mijá præssta lij. Risstalasj

evangelium le guojmmegieresvuohta, avtaárvvusasjvuohta ja muodugasjvuohta jubmela åvdån, ja de lesj má riek låssåt gå præssta tjállusij ja håla baktu javlaj sáme ællim sæmmi árvulattja gå iehtjáda. Ållu risstalasj jáhko vuosstij. Jáhkáv galla dát sámijt vájkkudij, miejnni Anne Kalstad Mikkelsen. Sån lij ásadiddje ja tjåhkanimjådediddje dan tiebmáiehkedin. Kalstad Mikkelsen ij diede jus Vuona girkko le rahtjam girkko ålmmå Olaf Holma ålgodim miell aguottoj.

- İhkap le muddo girkkuj gijttet læstadianalasj gåhttsåmav gå lidjin sadjihin gå girkko iesj lidjin åskeldahtes sámij vuosstij? Bájkkehistorihkkár ja pensjoneridum åhpadiddje Nils Kristian Sørensen le bájkálasj Holm-diehtte. Maņemus jagijt le gávnadum riek mielagiddis diedov dan tjálle presta ja suv áhkátja birra Louise.

Nils Kristian Sørensen

Olaf Holm

Aktan åsskodiehttijn Roald Kristiansen Råmså universitehtas ja girjálasjvuodaåvddånbukte Ronald Altinusajn Hamsunguovdátjis lij Sørensen akta lågådallijs Árrana tiebmáiehkedin. Bájkkehistorihkkár Sørensen le gávnnam ållo rasisstalasj rugev Holma girjálasjvuodan. Ajtu viggá ándagisluojttet Olaf Holma miellaguottojt:

- Luojttit ándagis, ij diede majt tjállá! Anáv Holm ij lim rasissta, dat nammadus ittjij gávnnu ájgenis, ep máhte suv duobbmit dálásjájgen. Ittjij dádjada alvosvuodav massta tjálij. Suv duogátja diehti tjálij gåk dagáj, le iesj ájgenisá mánná ja daj miellaguottoj ma dalloj lidjin. Dan sajen bierrip gæhttjalit dádjadit máhtudagáv mij lij daj rugij duogásj majt nav álu buvtij ja navti vuoledit vuosstemielajt, javllá Nils Kristian Sørensen ja duoddi:

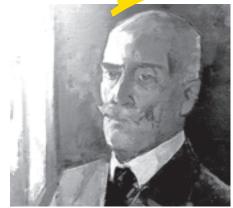
- Sáddnám de vierttip aj miededit rasistalasj ruge gávnnuji aj mijá tjuovggidum ja gierddis ájgen, álu nievret tjiegadum ietjá mielaguottojn. Ep la ietja nav guhkás ållåm. Navti le aj álkkep ándagisluojttet Olaf Holmav suv miellaguottojt, miejnni Sørensen.

Tiebmáiehkedin Árranin moattes ságastin tjuovvo ságastallamin daj gålmmå lågådallij sárnnusij mannela. Kaja Andersen lij akta dajs:

- Dåssju mån ietjam sinna máhtáv diehtet jus lev illastuvvam jali ij. Ij ietjes dav munji máhte subtsastit. Ja mån dåbdåv riek illastum ja báktjiduvvam dajs miellaguottojs majt duola dagu Holm ja Hamsun åvdedijga. Mijá værddogisvuohta mijás váldeduváj, giella mijás váldeduváj, miejnni Andersen – ja subtsastij ietjas bajássjaddamis, ájgen gå ettjin galga sámástit ja sáme kultuvrra ja identitehtta vuosstáj bargaduváj ja binnep árvov oattjoj.

- Dan diehti ájgguv "suoddjit" ietjam mánájt vaj ettjin galga åtsådallat sæmmi gå mån, moatte láhkáj ierit válljijiv sámevuodav ietjam mánájs, subtsastij Kaja Andersen.

Muhtema miejnniji soajttá liehket gieh-

Knut Hamsun

vásstet:

pep Holmav ándagisluojttet suv garra moalgedimijs gå Hamsunav ándagisluojttet. Holm oarjját bådij ja ittjij buorebuv dádjada, madi Hamsun nuorttan bajássjattaj ja beras luluj diehtet. Valla Anne Kalstad Mikkelsen tjielggasit

- Bierrip spádáv spádán gåhttjot, ja ij bælostit Hamsunav jalik Holmav. Såj goappátja moalgedijda garra rasisstalasj miellaguottojt sámij vuosstij. Dav vierttiji udnásj dutke dádjadit. Sij vuojnnet ienemusát berusti dieddjidit ja bælostit, ienni gå almma láhkáj ållit bihko rasismajn majt åvdedijga. Nazista lidjin ihkap aj "ájgenisá máná". Valla ælla gal miján læhkám gássjelisvuoda tjielggasit hilggot dajt miellaguottojt majt åvdedin...

Kaja Andersen